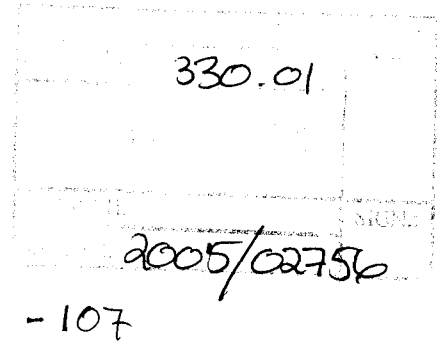

Det Kongelige barne- og familiedepartement
Akersgaten 59
Postboks 8036 Dep

Deres ref.:

Vår ref.: 200500306

Bergen 21. november 2005

Høringssvar til forskriften om nye barnehagelov

Helse Bergen Helseforetak eier og driver 5 sykehusbarnehager med til sammen 265 plasser og 70 ansatte. Formålet med å drive barnehager for våre ansattes barn, er å rekruttere og beholde særlig viktig personell.

Helse Bergen HF har ved opptak til barnehagene ikke praktisert klageadgang ved tildeling av plassene i barnehagene. Formålet ved driften av barnehagene og barnehagenes vedtekter definerer hvilke kriterier som må oppfylles for å få tildelt plass ved barnehagene. Helse Bergen HF sin løpende driftssituasjon er avgjørende for hvilke grupper og stillinger som til enhver tid skal prioriteres. Gruppen som er tildelt opptaksmyndighet har ansvaret for å justere og tilpasse de prioriterte målgruppene til enhver tid.

Etter gjennomgang av O.t.prop. 72 og ny vedtatt barnehagelov (Inst.O. nr. 117 (2004-2005)) anså vi oss som tilfreds med den nye loven. Der innrømmes særlig hensyn til barnehager eid av andre enn kommunen, derav sykehusbarnehager. Justisdepartementet v/ Lovavdelingen (datert 8.1.1999) foretok i 1999 en rettslig vurdering av om opptak i sykehusbarnehager treffes under utøving av offentlig myndighet, eller om tildeling av plass måtte regnes om privatrettslig disposisjon. Lovavdelingen konkluderer under tvil med at opptak i sykehusbarnehager forbeholdt de ansatte ikke er å regne som enkeltvedtak, og at klagemulighet derfor ikke bør pålegges. Barnehageloven følger opp anbefalingen fra Lovavdelingen.

Forskriftene til barnehageloven som nå er ute til høring er imidlertid ikke utformet i tråd med ovennevnte vurdering fra lovavdelingen. Til forskjell fra selve barnehageloven og forarbeidene knyttet til denne, innrømmer forskriften ingen hensyn til formålet ved rekrutteringsbarnehager i sykehus i forhold til saksbehandlingsreglene. Forskriften pålegger klageadgang ved opptak også for rekrutteringsbarnehager, og kommunen innsettes som klageinstans.

For Helse Bergen som eier og driver av fem sykehusbarnehager fremstår dette som problematisk, og vi ønsker å anføre følgende argumenter:

Barnehagene utfører en viktig samfunnsoppgave, men primær oppgaven til sykehuset er likevel å utføre helsetjenester. Helse Bergen anser tilbudet om sykehusbarnehager som et viktig og praktisk virkemiddel for å tiltrekke og opprettholde rett bemanning ved helseinstitusjonene. Vår barnehage-virksomhet er begrunnet i nevnte bemannings og rekrutteringssituasjon, og vi driver ikke denne virksomheten for å bidra til den generelle barnehagedekningen i samfunnet.

Opptak i kommunal barnehage anses, etter det vi forstår, som enkeltvedtak fordi tildelingen er sterkt subsidiert med offentlige midler og fordi sosiale kriterier legges til grunn.

For å kunne motta barnehageplass i Helse Bergen må en eller begge foreldre ha ansettelsesforhold i Helse Bergen. Videre skjer tildeling ut i fra rekrutteringshensyn, og ikke på grunnlag av sosiale kriterier. Rekrutteringssituasjonen er stadig skiftende, og prioriteringen endrer seg med hvilken type personell som Helse Bergen til enhver tid har særlig vanskelig for enten å rekruttere eller beholde. Ordningen med sykehusbarnehager er derfor ikke å regne som en generell velferdsordning for de ansatte, snarere et middel for at vi skal være i stand til å yte de beste helsetjenester til befolkningen.

Sykehusbarnehager er, i likhet med andre barnehager, subsidiert av det offentlige. I tillegg yter Helse Bergen betydelige midler til driften av sine barnehager. Selv under vanskelige økonomiske forutsetninger mener vi dette er en vel anvendt disponering av midler. Vi har gjennom undersøkelser dokumentert effekten av å rekruttere og beholde arbeidstakere pga at barna deres har plass i Helse Bergens barnehager. Vi ønsker fortsatt å kunne anvende dette virkemiddelet på best mulig måte.

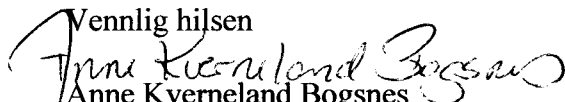
I Barnehageloven fremgår at ” *av hensynet til brukernes rettsikkerhet er det viktig at barnehagen lojalt følger de fastsatte opptakskriteriene og ikke tar usaklige hensyn*”. Siden barnehageplasser tildeles ut i fra et skiftende behov for å rekruttere og beholde særlig viktig personell er det vanskelig å gi full forutsigbarhet i tildeling av barnehageplasser. Vi har tidligere hatt praksis for A, B, C-kategorier for mer eller mindre faste yrkesgrupper, men kom frem til at inndelingen var for statisk og diskriminerende i forhold til behov i øvrige yrkesgrupper og i forhold til mer akutte behov for rekruttering.

Gjennom opptaksprosessen forsøker vi å være transparente i den grad det er mulig. 2 ganger i året blir lederne for de enkelte avdelinger rådspurt i forhold til hvilke stillingskategorier og arbeidssteder som er særlig utsatt i forhold til muligheten for å rekruttere og beholde nødvendig personell. Den enkelte leder bes prioritere blant sine egne ansatte som søker. Tilbakemeldingene blir sortert og fremlagt for opptakskomite bestående av 2 viseadministrerende direktører, barnehagesjef og representant fra Personal- og organisasjonsavdelingen. (Koordinerende hovedverneombud vil også inngå i gruppen for å bidra til at alle relevante hensyn tas). Vi mener at denne praksisen ivaretar våre ansattes mulighet til innsyn i prosessen, tilstrekkelig forutberegnlighet for mulighet for tildeling av plass ved barnehagene, samtidig som den ivaretar Helse Bergens innflytelse over barnehagenes drift som virkemiddel i rekrutteringspolitikken.

Forskriften fastsetter at kommunen skal være ankeinstans ved klagebehandling ved opptak. Helse Bergen finner det særlig problematisk å ha et ankeorgan som ikke har tilknytning Helse Bergen. Bergen kommune som ankeinstans vil derigjennom ha avgjørende innflytelse på Helse Bergens rekrutteringspolitikk til helseforetaket. Etter vår oppfatning er Bergen kommunes barnehageavdeling naturlig nok ikke kvalifisert til å vurdere hvilke yrkesgrupper

Helse Bergen bør prioritere til enhver tid ut fra rekrutteringshensyn. Slik vi forstår forskriften er barnehagenes behov for selv å kunne bestemme over driften av denne, søkt imøtekommet i forskriften ved utstrakt adgang til å definere opptakskrets og opptakskriterier i barnehagenes vedtekter. Som redegjort for ovenfor er rekrutterings- og bemanningsbehovet ved helseforetaket formålet ved driften av barnehagene. Markedet for helsearbeidere og behovet for kompetanse ved foretaket er i kontinuerlig endring, og dette er knyttet til forhold som Helse Bergen ikke kontrollerer. Det vil derfor vanskeliggjøre driften av barnehagene hvis man må endre vedtektene hver gang barnehagene skal gjennomføre opptak, for derved å kunne ha tilfredsstillende opptakskriterier i forhold til det behov man har ift, bemanningssituasjonen til enhver tid. Det vil bli særdeles ressurskrevende med et slikt regime for opptak til barnehagene.

Vi ber om at barnehageloven på en bedre måte speiles i forskriftene, og at forskriften tar inn over seg lovens anbefaling om særlig unntak for sykehusbarnehagene.

Vennlig hilsen

Anne Kverneland Bogsnes
Administrerende direktør

Odd Andrew Storetvedt
Personal & organisasjonsdirektør